

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

וישלה
י"ט כסלו

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושבעים לבריאה
שנת השישים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

IN LOVING MEMORY OF OUR DEAR MOTHER
Mrs. Chaya bas Reb Avrohom Hoffman

Passed away on 20 Kislev, 5769

ת. נ. צ. ב. ה.

DEDICATED BY HER CHILDREN שיחיו

*

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' פסח אפרים ב"ר אליעזר ע"ה ריבער
נפטר ביום כ"ף כסלו ה'תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת בלה בת זלדה תח' ריבער
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק ומתוך בריאות הנכונה

* * *

נדפס ע"י ידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב, יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח. המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח). שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה". מעיין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'. האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770, על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'. להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת, בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש. ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב). דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח. לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק. דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

שגילוי החסדים של הקדוש-ברוך-הוא צריך לגרום לו להיות שפל רוח.

וזאת בהתאם להבדל בין האופן שבו אמר יעקב, "קטנתי" לבין האופן שבו כתב אדמו"ר הזקן את אגרת-הקדש: יעקב אמר זאת כתפילה ובקשה בעמדו במצב של סכנה ובהיות ירא מעשיו – ולכן הוא מסביר את הסיבה לפחדו ובקשתו.

אדמו"ר הזקן כתב את האגרת, "אחר ביאתו מפטרבורג". כלומר, כאשר יצא מסכנה, ואגרת זו מהוה, יחד עם ההודיה לקדוש-ברוך-הוא, הוראה ואזהרה לחסידים, "ולזאת באתי מן המודיעים מודעה רבה לכללות אנ"ש על ריבוי החסדים אשר הגדיל ה' לעשות עמנו .. לבלתי רום לבבם..." – ובמצב זה מתאים הפירוש, "שבכל חסד וחסד שהקדוש-ברוך-הוא עושה לאדם צריך להיות שפל רוח במאד".

ב. כיצד ייתכן חשש "שמא יגרום החטא" אצל יעקב ואצל אדמו"ר?

אך יש להבין בפנימיות הענינים: כיצד ייתכן שיעקב יחשוש "שמא נתלכתי בחטא" – כיצד אפשרי ענין כזה אצל יעקב? אמנם מובן ש"התמעטו זכויותי על-ידי החסדים והאמת שעשית עמדי", כי כאשר "עושים לו נס" הרי "מנכין לו מזכויותיו" – אך זהו טעם רק לכך ש"מנכין

א. שני הפירושים של "קטנתי..."

על הפסוקי "קטנתי מכל החסדים ומכל..." מסביר אדמו"ר הזקן באגרת הקודש², אשר כתב, "אחר ביאתו מפטרבורג", "שבכל חסד וחסד שהקדוש-ברוך-הוא עושה עם האדם צריך לגרום לו להיות שפל רוח, כי החסד הוא, "קרבת אלקים ממש", וככל שהחסד רב יותר, הרי זה יותר "קמיה" (לפני הקדוש-ברוך-הוא), והאדם צריך להיות בטל יותר כלפי הקדוש-ברוך-הוא, "כלא ואין ואפס". ולכן אמר יעקב, "קטנתי מכל החסדים...", "שעל ידי כל החסדים שעשה לו הקב"ה נעשה יעקב קטן יותר בעיניו. וזוהי ההתבטלות האמיתית הנגרמת על ידי קרבה.

פירוש רש"י על פסוק זה – "נתמעטו זכויותי על ידי החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא שמא משהבטחתי נתלכתי בחטא ויגרום לי להמסר ביד עשו" – הוא פשוטו של מקרא. הוא מסביר מדוע ביקש יעקב, "הצילני נא..." כאשר היתה לו הבטחה מפורשת, "ושמרתך..."³, "ואהיה עמך"⁴ – שהיה זה משום חששו "שמא משהבטחתי נתלכתי...".

אדמו"ר הזקן מפרש את המילים "קטנתי מכל החסדים..." כפי שהן מהוות תורה – הוראה בעבודת ה', המתאימה לכל יהודי –

(1) פרשתנו לב, יא.

(2) ס"ב.

(3) ויצא כה, טו.

(4) שם לא, ג.

(5) כמו שהקשה ברד"ה קטנתי עטר"ת.

(6) שבת לב, א. תענית כ, ב.

ע.א.

והדגשה יתירה בכל הנ"ל בשנה זו – אשר הענין שהזמן גרמא הוא: גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמדובר כמ"פ לאחרונה, שכבר גמרו כל הענינים וצ"ל רק קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש – אשר ענין זה מזרזים עוד יותר ע"י לימוד התורה בכלל, ובפרט לימוד כל הש"ס שמחלקים אותו ביי"ט כסלו, מ"ת של פנימיות התורה, כי ע"י "העוסק בתורה כו"י מקיימים הענין ד"פדה בשלום נפשי", "פדאני לי ולבני מבין אוה"ע"י, בפדי' וגאולה האמיתית והשלימה.

(קונטרס ע"ד חלוקת הש"ס ביי"ט כסלו – סה"ש תשנ"ב ע' 491)

לו מזכיותיו", אבל על-ידי כך לא נגרם שום חטא אשר יבטל את הבטחת הקדוש-ברוך-הוא?⁷

בדומה לכך יש להבין לגבי אדמו"ר הזקן:

מכך שאדמו"ר הזקן אינו מביא באגרת-הקדש עצמה רק את המילים, "וזהו גמ"כן מדתו של יעקב", אלא מביא גם את ההמשך של פירוש הפסוקים, "ובזאת התנצל על יראתו מפני עשו ולא די לו בהבטחתו והנה אנכי עמך... מפני היות קטן יעקב במאד מאד בעיניו מחמת ריבוי החסדים כי במקלי... ואינו ראוי וכדאי כלל להנצל... וכמאמר חז"ל⁸ שמא יגרום החטא שנדמה בעיניו שחטא" – מובן:

(א) שפירושו של אדמו"ר הזקן ל"קטנתו..." שזוהי ההתבטלות הנגרמת על-ידי ריבוי החסדים, משום קרבת ה' – קשור לפירוש הפשוט, שהכוונה היא ליראתו של יעקב משום שנדמה לו שחטא. (ב) שגם ענין זה קשור למצבו של אדמו"ר הזקן, "אחר ביאתו מפטרבורג".

ויש לומר שבכך כוונתו לרמוז, שבלי להתחשב בכך שעוד בהיותו במאסר היתה בידו הבטחה מאת הבעל-שם-טוב ומאת המגיד ממעזריטש שהוא ישוחרר ויוכל להמשיך בהפצת חסידות ביתר שאת מאשר לפני כן⁹ – למרות זאת גם, "אחר ביאתו מפטרבורג" הוא מבקש על כך מהקב"ה. ואין מובן: כיצד ייתכן אצל אדמו"ר הזקן ענין של "קטנתי" – שמא יגרום החטא?"

ג. מעשים קודמים עלולים להיחשב לחטא כאשר עולים בדרגה

באופן כללי ההסבר לכך הוא: כאשר עולים לדרגה גבוהה יותר, הרי דבר אשר בדרגה הנמוכה יותר לא היה חטא, נחשב לחטא בדרגה הגבוהה יותר. כלומר: לא זו בלבד שאם הוא יעשה מעשה זה עתה מחדש יהא זה חטא, אלא גם המעשה שכבר נעשה לפני כן, אשר לא היה חטא בעת עשייתו וייתכן שנעשה כך אצל יעקב ואצל אדמו"ר הזקן – הרי עתה, בדרגה העליונה יותר, דנים את האדם על מעשה זה¹⁰, ועליו לחזור על כך בתשובה¹¹.

אך אין די בכך. אמנם, בעת עשיית המעשה לא היה זה חטא, אך למרות זאת הוא נחשב כחטא כאשר עולים בדרגה, אך הכרחי לומר שגם בזמן עשייתו לא היה זה מעשה "חלק" לגמרי. כי אילו היה כל זאת כראוי בהחלט – לא היה צריך לחזור על כך בתשובה גם מאוחר יותר¹².

נשאר השאלה: כיצד ייתכן לומר כך לגבי יעקב, ומאוחר יותר לגבי אדמו"ר הזקן?

ד. הקטנות שבין הגדלות הראשונה לגדלות השניה

בעל ה"פנים יפות" מפרש את הענין של "קטנתי מכל החסדים" כך: בעת

(10) ראה פ"ח שער התפלין פ"י. שער הגלגולים הקדמה כב. שער הכוונות ענין סעודת שחרית של שבת בסופו.

(11) תניא פכ"ט (לו, ב). ונת' בארוכה בלקו"ש [המתורגם] ח"ד ע' 176.

(12) ועכ"פ כענין, "דקדוקי מצות" שבכתיב הארז"ל שבהערה 10.

(7) ראה רא"ם לפרש"י. דה"ג מהרש"א ברכות ד, א.
(8) ברכות שם. והלשון, "שנדמה בעיניו שחטא" הוא הוספת אדה"ו. וראה רש"י ברכות שם.
(9) ראה בית רבי ח"א פט"ו.

(1) ברכות ה, א.
(2) תהלים נה, יט.

עם הקב"ה ("ישראל וקוב"ה כולא חד"י) ב"שולחן ערוך" לסעודת הנישואין, הסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר.

(משיחות ש"פ וישלח, ט"ז כסלו תשנ"ב)

בעולם (כנ"ל), אלא יתירה מזה, שישנו כבר בפועל ובגלוי, וצריכים רק לפתוח את העינים, כי מכבר, נתן לכם . . עינים לראות".

(9 ראה זח"ג עג, א.)

נב.

המעלה המיוחדת ד"ט כסלו בשנה זו . . ש"ט כסלו בשנה זו הוא לאחרי השלימות דשנת ה"פ"ט, בגימטריא, "דה"ג, שכבר נשלמה הפדי' מכל העינים שמונעים ומעכבים ביאת דוד מלכא משיחא, אשר חרפו עקבות משיחך", כסיום וחותרם מזמור ד"ה"פ"ט בתהלים, ונמצאים כבר בשנת הצד"ק, הקשורה עם הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי.

. . . בימינו אלה – ימות המשיח – שבהם נמצאים עכשיו,

וצריכים רק, לפתוח את העינים, ואז רואים שנמצאת כבר הגאולה האמיתית והשלימה בפשטות, וכל בני"י, בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", מוכנים בכל הפרטים ופרטי פרטים, "לגשת ולהסב אל השולחן" ("צוגיין און זעצן זיך צום טיש"), שולחן ערוך בכל מטעמים ובכל טוב, החל מעיני הגאולה, ליתן ושור הבר ויין המשומר, ועוד ועיקר, "לדעת את ה"י", "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

(משיחות מוצאי י"ט כ"ף כסלו תשנ"ב – ביחידות כללית)

- (1) כמדובר כמ"פ ע"י נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, שלפני זמן רב כבר כלו כל הקיצין, ונסתיימו כל העינים וההכנות, גם הכפתורים כו'.
- (2) בא י"ד, ט.
- (3) ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פ"ג, ג. ועוד.
- (4) ברכות לד, ב. ועוד.
- (5) רמב"ם בסיום וחותרם ספרו, "משנה תורה".
- (6) ישע"י יא, ט.

עליית הנשמות מעולם אחד לעולם נעלה יותר – והרי "צדיקים אין להם מנוחה... שנאמר ילכו מחיל אל חיל"¹³ – הרי לפני עלייתן לעולם הגבוה יותר הן חוזרות לדרגה נמוכה, כמוסבר בהקדמה לספר "חינוך קטן" אודות הענין של "שבע יפול צדיק וקם"¹⁴, ובלשון "הפנים יפות": בין הגדלות הראשונה לגדלות השניה יש קטנות שניה. זוהי משמעות הפסוק "קטנותי...": בעליות אשר עלה יעקב מחוץ לארץ לארץ ישראל, היה אצלו לפני העליה ענין של "קטנותי".

לפי זה ניתן להבין את בקשת יעקב "הצילני נא מיד אחי מיד עשו": כיון שלאחר הבטחה זו, גם לאחר העליות הקודמות, היה אצלו הענין של "קטנותי" – הוא נזקק ל"הצילני נא". כפי שמוסבר ב"פנים יפות", שלמרות שדרגת קטנות שניה גבוהה יותר מהגדלות הראשונה¹⁵, למרות זאת, כיון שבכל זאת זהו ענין של קטנות, נזקקים להגנה מוגברת.

בדומה לכך יש לבאר את הקשר שבין פירוש רבינו הזקן לבין פירוש רש"י: המשמעות של "שמא נתלכלכתי בחטא"

(13) סוף ברכות. סוף מו"ק (ושם הלשון: תלמידי חכמים. וראה לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 148 ואילך). וראה פע"ח ושער הגלגולים שם.

(14) משלי כד, טז.

(15) ואי"ז סותר למ"ש בחינוך קטן, שבין עלי' לעלי' הוא בבחי' נפילה (גם) ממדרגתו הראשונה – כי הנפילה שבין עלי' לעלי' הוא כעין הנהיך והעמוד שבין עולם לעולם, וכהעלי' לשכל גדול ועמוק שהוא דוקא ע"י הקושיות המבלבלות אותו לגמרי משכל הראשון (פלה הרמון בראשית ע' 302), שאף שבחינוניות ובגילוי מתבלבל משכל הראשון (שלכן צריך או לשמירה גדולה, כמ"ש הפ"י שם), הרי באמיתית הענין, גם הנפילה אינה ירידה, כיא (אדרבא – הקושיה באה ע"י שנתחדשו אצלו סברה שכלית שלא ידעה מקודם; היינו – חלק מהעלי'.

היא מלשון "אני ושלמה בני חטאים"¹⁶, שיש פגם – קטנות – בעבודתו יחסית למצבו החדש.

וזה קשור ל"ריבוי החסדים" אשר עשה הקדוש-ברוך-הוא עם יעקב, שלא גרם אצלו רק ל"נתמעטו זכויותי", אלא שעבודת ה' שלו עצמה היא בבחינת קטנות וחסרון¹⁷, כי משום "קרבת אלקים ממש ביתר שאת מלפנים"¹⁸ צריכה עבודת ה' להיעשות "ביתר שאת מלפנים", ואם עבודתו איננה כך, הרי הוא בבחינת ירידה ונפילה וקטנות¹⁹.

ה. הירידה בהפצת החסידות בעת המאסר
כך יובן גם בקשר לאדמו"ר הזקן:

(16) מ"א א, כא.

(17) ועד ש"לחטא יחשב" – ראה סד"ה קטנותי שם. וראה בארוכה ד"ה ויכנעו עמי תרנ"א. ד"ה החלצו תרנ"ט. ס"ג.

(18) לשון אגה"ק שם.

(19) גם י"ל דענין ד"חטא" הוא בדוגמת ענין "דקדוקי מצות" שבפע"ח ושער הגלגולים שם [ועפ"י פירוש זה יובן יותר מה שיעקב ירא שימטר ביד עשו. דלפירוש "חטא – חסרון", הוא רק העדר מציאות (בדוגמת "נתמעטו זכויותי"), שהתוצאות הן העדר – העדר שר, אבל גם העדר עונש (אבל ראה הערה 17)]

ובפרט שמונחה – בפע"ח – ה' ממש"כ לפני זה, עבירות קלות – כי אפילו זה אינו. ולכן שייך לאמר שנדמה ליעקב (ולאדמו"ר) שישנו בו.

וכן מפורש בשער הגלגולים שם, שמחלק (בנוגע לכל אדם) ומונה על הסדר: עונות חמורים, חטאים קלים מהראשונים, דקדוקי מצות שהם כחוט השערה (ולהעיר ממה שמפרש שם לאח"י בחכם אחד גדול שנענש על "הדקדוק הקל", "גם נענש" על הליכת ד' אמות בשבת ברה"י ומעט עפר במנעליו בלי ידיעות).

ולשון אגה"ק: שנדמה בעיניו שחטא, זה שנדמה בעיניו י"ל שהוא ע"ד מרו"ל (מו"ק יח, סע"ב) שגם בזה ב' אופנים: (א) נחשד מפני שיש בו – עכ"פ מעין זה. (ב) אין בו כלל, ונחשד (בנוד"ד – בעיני עצמו) מפני סיבה צדדית (ביטול ביתר וקטנות שבינתיים).

הזקן חשש לנצחונה של צרפת כו', ודוקא בדורנו זה, ע"י בית יוסף, נעשה גילוי והפצת המעיינות גם במדינת צרפת, ביסוד שם ישיבת "תומכי תמימים" ע"ד כבליובאוויטש, ולכן, הגיע בפועל הזמן ש"ירשו את ערי הנגב", ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

ויש להוסיף ולהעיר ע"ד הרמז:

"צרפת" בגימטריא שבע מאות ושבעים (770), השלימות דמספר שבע, כפי שכל א' כלול מעשר (שבעים), וכפי שכל א' כלול ממאה (שבע מאות), ושניהם יחד (שבע מאות ושבעים), וי"ל שבזה מרומז שבהבירור דמדינת צרפת, נגמר ונשלם ברור העולם שנברא בשבעת ימי הבנין בכל הפרטים ופרטי פרטים.

ולהעיר, שהבירור ד"צרפת" שמספרו "770" נעשה ע"י (ה"להבה" שמאירה מ) בית יוסף, ועד לבית יוסף כפשוטו, הבית שבו בחר ועד שקנהו ובו חי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בעשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, ומשם הולכת ונמשכת ("מוסיף והולך") העבודה ד"בית יוסף" – שמספרו (מספר הבית כפשוטו) "770".

ובעומק יותר – "צרפת" אותיות "פרצת", שבזה מרומז שגילוי והפצת המעיינות הוא בצרפת – פריצת כל הגדרים, ולא רק באופן שמצד פריצת כל הגדרים דהמעיינות באים הם גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו, אלא יתירה מזה, שענין זה הוא גם מצד התחתון, כמודגש בכך ש"צרפת" אותיות "פרצת", ועי"ז נעשה "פרצת" עליך פריץ, "זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניו".

. . . ומזה מובן שבימינו אלה ממש צריכים רק לפתוח את העיניים ולראות את המציאות בפועל ממש – היינו שיושבים יחד

(4) ראה ספר התולדות אדה"ז (קה"ת תשל"ז) ע' רנט ואילך. ועוד.

(5) וישב לח, כט.

(6) מיכה ב, יג.

(7) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

(8) כלומר, לא זו בלבד שנשלמה העבודה וצריכים לפעול הגילוי

ידוע²⁰, שהענין של "יפוצו מעינותיך הוצה" על-ידי אדמו"ר הזקן התחיל בעיקר לאחר ביאתו מפרטבורג. עובדה זו מצביעה על ההתעלות הגדולה שאליה הגיע אדמו"ר הזקן לאחר פטרבורג יחסית לגדלות לפני פטרבורג²¹. ובין הגדלות שלפני פטרבורג לבין גדלותו, הנעלית יותר, שלאחר פטרבורג, היה אצלו הענין של "קטנתי" – מאסרו של אדמו"ר הזקן.

המאסר היה כרוך ביסורים עצומים ורבים. כפי שידועים²² דבריו של הרב מברדיטשוב לאדמו"ר הזקן בקשר למאסר: מדוע לקח אדמו"ר הזקן על שכמו כל-כך הרבה – "כל כך הרבה יסורי כלל ישראל, יסורים של מעלה, יסורי הנפש ויסורי הגוף שלך, והרי יכלו להשיג זאת באמצעות כחות מקיפים". דברים אלו אמר הרב מברדיטשוב לגבי היסורים שהיו כרוכים במאסר עצמו, ולאחר מכן – עוד היו היסורים שסבל אדמו"ר הזקן בשלוש השעות שלאחר המאסר, אשר היוו עברו "צער גדול יותר מכל המאסר"²³.

ומובן, שבגלוי²⁴ היתה זו קטנות ונפילה אפילו יחסית לדרגת הגדלות הקודמת של אדמו"ר הזקן.

כפי שאנו רואים מדבריו של הרבי (מוהרש"ב) נ"ע²⁵, שלמרות שקשה לומר כך, בכל זאת, כך הוא הדבר, שגילוי האור אשר הגיע לאחר פטרבורג היה בדומה

לדברי חז"ל²⁶, "הזית כשכותשין אותו מוציא שמנו". מן המשל מובן, שבשעת המאסר היתה קטנות אף לגבי התקופה שלפני פטרבורג:

כאשר כותשין זית, הרי בהיותו תחת הלחץ, אין לזית אף משתי המעלות: אין לו את המעלה המאוחרת יותר – כי עדיין לא הפיקו ממנו את השמן שעשוי להאיר את כל העולם, ואין לו את המעלה הקודמת, שהיתה לו בהיותו פרי, אשר למרות שלפני הכתישה לא יחלו להשתמש בשמנו למאור – אך הוא היה פרי מאכל. ואילו בתקופת הכתישה מאבד הזית גם מעלה זו^{26*}.

אותו דבר מובן גם לגבי תקופת המאסר בפטרבורג. לא זו בלבד שהפצת המעיינות לא היתה אז עדיין מורחבת כמו לאחר פטרבורג, אלא שאז, בשעת המאסר, אף לא יכולה היתה להתקיים הפצת החסידות באופן שפעל אדמו"ר הזקן לפני פטרבורג.

ענין זה, שבתקופה ההיא לא היתה אפשרות להפיץ חסידות, קשור גם לאדמו"ר הזקן עצמו, כפי שמובן לגבי אברהם אבינו, כאשר לא יכול היה לקיים גמילות חסדים בהכנסת אורחים משום שלא היו כלל אורחים²⁷. וכל-שכן: כאן מדובר לגבי גמילות חסד בגשמיות ולעריביים ולפני מתן-תורה – על-אחת-כמה-וכמה כאשר מדובר לאחר מתן-תורה, וליהודים, ולגבי תלמוד תורה²⁸,

(20) תורת שלום ע' 112.

(21) ראה לקו"ד ח"א כב, סע"ב ואילך.

(22) לקו"ד שם כט, א.

(23) שם ס, ב.

(24) ראה לעיל הערה 15.

(25) תורת שלום ע' 26.

(26) ראה מנחות נג, ב. שמו"ר פל"ז, א.

(26*) ראה בארוכה שיחת ש"פ וישב תשמ"ב.

(27) בי"ז פו, ב. הובא בפרש"י ר"פ וירא.

(28) ועייג"כ לקו"ד ח"א קפג, א: אפילו א צדיק גמור וואס ער איז מתבטל פון ת"ת כו' (=אפילו צדיק גמור שהוא מתבטל מתלמוד תורה כו').

הוספה

בשורת הגאולה

נא.

לאחרי „מעשינו ועבודתינו“ דכל בניי במשך כל הדורות, כולל ובמיוחד לאחרי גילוי תורת החסידות בייט כסלו, שאז התחיל עיקר הענין ד„פוצו מעינותיך חוצה“י, ומוסיף והולך עיי רבותינו נשיאינו מדור לדור, עד לכ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, שעל ידו הופצו המעיינות חוצה בכל קצוי תבל – כבר נגמרו ונשלמו כל הענינים גם מצד (וב) העולם, כפי שהודיע והכריז שכבר נשלמו כל עניני העבודה, גם „צחצוח הכפתורים“, והכל מוכן לביאת המשיח.

ומזה מובן שהמשך העבודה שלאח”ז (כל זמן שמשׁיח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה (בלתי ידועה ומובנת כלל)) אינו „עבודת הבירורים“ (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים), אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם.

ויש לומר, שהמעלה המיוחדת בדורנו זה מרומזת בהפטרה דפרשת וישלח – „והיי בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש גוי וירשו הנגב את הר עשו כו' וגלות גוי' עד צרפת גוי' ירשו את ערי הנגב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו“:

מהחידושים של (יוסף וההמשך ד), בית יוסף שבדורנו (כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, ששמו הראשון יוסף), לגבי הדורות שלפנ”ז עד לדורו של רבינו הזקן („בית יעקב“³¹) – שעל ידו נעשה הפצת המעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, עד לחוצה שאין חוצה ממנו, כמדינת צרפת, אשר, בזמנו של רבינו הזקן (וכן בזמנם של רבותינו נשיאינו שלאח”ז) לא הי גילוי בקביעות כ”כ הפצת תורת החסידות במדינת צרפת, להיותה תחתון למטה (ועד כדי כך שרבינו

(1) ראה ס' השיחות תורת שלום ס”ע 112 ואילך.

(2) עובדי א, יח ואילך.

(3) להעיר מהשייכות המיוחדת דרבינו הזקן ליעקב (ראה בארוכה מעייני

הישועה (קה”ת תשמ”ח) ע’ 101 ואילך).

לקוטי וישלח – י”ט כסלו שיחות

ואף יותר מכך: תלמוד תורה של רבים, ועל-אחת-כמה-זוכמה פנימיות התורה²⁹. ולכן הוא כתב „קטנתי...“.

וזהו בקשתו של יעקב אבינו ושל נשיאי ישראל – וכמובא ב„קהלת יעקב“³² ש„נשיא“ הוא בראשי תיבות „ניצוצו של יעקב אבינו“ – ובמיוחד בקשתו של אדמו”ר הזקן –

אשר הם מתפללים עבור כל יהודי, שבלי להתחשב בכך ש„קטנתי...“, תקויים ההבטחה „היטב איטיב עמך, ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב“.

(משיחת ש”פ וישלח תשכ”ה)

1. בקשת יעקב ונשיאי ישראל חוזרת בכל שנה עבור כל יהודי

בכל שנה ושנה חוזרים על עצמם הענינים³⁰, וכיוון שכל הענינים מתחילים

(29) ולהעיר מסיום האגרת קטנתי (שלא נדפס בתניא) ב„אגרות קודש“ אדמו”ר – קה”ת, תש”מ (ע’ צו): וגם מידי דברי זכור אזכרנו לכל אנ”ש הקרובים והרחוקים שלא ליסע אלי עד שבת מברכין אדר שני וגם אנ”ש החדשים לא יסעו קודם לכן עד שובי לאתני ולכחי ברוך הנותן ליעף כה.

(30) ראה לב דוד (להחיד”א) פכ”ט (ע”פ מש”כ הרמ”ז בס’ תיקון שובבים). משנה ספ”ג דגיתין. שו”ת הר”י אריגס (בסו”ס מבוא פתחים) ס”ה בארוכה.

לזכות

כ”ק אדונונו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויהי שעי קיום הוראת

כ”ק אדמו”ר מלך המשיח (בשיחת בי ניסן ה’תשמ”ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק’,

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא’

יחי אדונונו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד